

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S TP A N O R A M A

periode 1 oktober 1972 - 1 april 1973

Algemene en KabinetsaangelegenhedenStaten-Generaal en Kamercommissie

In de Staten-Generaal werden in deze periode geen voor de Dienst van direct belang zijnde onderwerpen behandeld. De Vaste Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten vergaderde éénmaal, nl. op 15 februari 1973, met de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Justitie. De Commissie werd op haar verzoek geïnformeerd over de aanslagen op de installaties van de Nederlandse Gasunie op 6 februari 1972, over de aanhouding van de "Algerijnse diplomaat" op Schiphol op 23 oktober 1972, alsmede over de achtergronden van de diverse door de Rode Jeugd gepleegde bomaanslagen. Vijf vanwege de Vaste Commissie in behandeling gegeven verzoekschriften werden afgedaan.

Procureurs-Generaal

Het hoofd van de Dienst woonde twee onder voorzitterschap van de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Justitie gehouden bijeenkomsten van de Procureurs-Generaal bij. Deze betroffen in hoofdzaak een voortzetting van het overleg inzake de tegen het terrorisme te nemen preventieve en repressieve maatregelen en het optreden tegen clandestiene radiozenders.

AMvB betreffende de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Alle burgemeesters in gemeenten met gemeentepolitie hebben thans ingevolge artikel III, 3 lid 2 van het nieuwe K.B. de Korpschef van Politie aangewezen voor het in nauw en voortdurend overleg met het hoofd van de B.V.D. verrichten van werkzaamheden behoeve van de Dienst.

Gedeputeerde Staten van Overijssel werden van advies gediend voor de beantwoording van vragen die door een lid van de Provinciale Staten bij de begrotingsbehandeling waren gesteld over het verstrekken van inlichtingen door Gedeputeerde Staten aan de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en over de verhouding tussen de Commissaris der Koningin en de in Hoofdstuk II van het nieuwe K.B. genoemde coördinator.

Public Relations

Aan publiciteitsmedia, die hierom verzochten, werd achtergronds informatie verstrekt over terroristische activiteiten in Nederland en in het buitenland.

Juridische zaken

Aandacht werd o.m. geschonken aan de juridische aspecten van de volgende aangelegenheden:

- Wettelijke bepalingen betreffende politieke activiteiten van vreemdelingen.
- Illegale vestiging h.t.l. van vreemdelingen die op regelmatige wijze zijn binnengekomen.
- Het territoriaal beperkt Benelux-visum.
- Bestrijding terrorisme door E.G.-landen.

Benelux-samenwerking

De Bijzondere Commissie voor het Personenverkeer kwam tweemaal en de subcommissie zevenmaal bijeen. Van de behandelde onderwerpen, die de taak van de Dienst raken, kunnen worden genoemd:

- de signalering van ongewenste vreemdelingen in Benelux-verband;
- eventuele invoering van elektronisch controleerbare paspoorten;
- eventuele wijziging van de vreemdelingenvoorschriften en de grensbewaking in verband met maatregelen tegen het terrorisme

Het gebruikelijke overleg van de hoofden van de veiligheidsdiensten van de Benelux-landen vond in de afgelopen periode tweemaal plaats.

De hoofden van de veiligheidsdiensten van de Westeuropese landen die tweemaal per jaar bijeenkomen, vergaderden ditmaal in Bern.

De relatie met de buitenlandse diensten

Het hoofd van de Dienst en enkele hoofdamttenaren namen deel aan de halfjaarlijkse vergadering van het NATO Special Committee te Brussel.

Een vergadering van de Noordatlantische Raad, gewijd aan een bespreking van het probleem van het terrorisme werd door het plaatsvervangend hoofd van de Dienst en een hoofdamttenaar bijgewoond.

De waardering aan Nederlandse zijde voor de intensieve samenwerking gedurende 25 jaar tussen de Dienst en de Franse inlichtingendienst werd tot uitdrukking gebracht door het toekennen aan het Hoofd van de SDECE van de onderscheiding van Grootofficier in de Orde van Oranje Nassau.

Het Hoofd van de afdeling buitenlandse betrekkingen van de Franse dienst werd benoemd tot Commandeur in deze Orde met de Zwaarden.

De vertegenwoordigers van de Amerikaanse en de Australische zusterdienst kregen een andere bestemming.

Hun plaatsen werden ingenomen door andere medewerkers van deze diensten.

POLITIEK TERRORISME

Het verschijnsel van het politiek terrorisme vergt nog steeds een grote inspanning van de Dienst.

De zaken die hierbij een dagelijkse zorg vereisen zijn:

- de gestage uitbouw van de informatie-positie;
- de uitwisseling van gegevens met de buitenlandse zusterdiensten;
- de samenwerking met politie en justitie;
- het contact met de bedrijven over beveiligingsproblemen;
- de voorlichting van de belanghebbende instanties en personen
- het deelnemen aan de werkzaamheden van commissies en werkgroepen in nationaal en internationaal verband.

In de afgelopen periode hebben zich de volgende zaken van belang afgespeeld:

Palestijns terrorisme

Op 23 oktober 1972 werd op Schiphol de op een Algerijns diplomatiek paspoort reizende Jordaniër voor verhoor aangehouden. In zijn bagage werden aangetroffen ongeadresseerde bombrieven, explosieven, revolvers en adressen van personen voor wie de bombrieven mogelijk bestemd waren. Door het ter beschikking stellen van de verkregen informatie aan de belanghebbende buitenlandse diensten zijn waarschijnlijk nieuwe aanslagen voorkomen. Daarnaast heeft deze zaak ertoe bijgedragen een beter inzicht te verkrijgen in de werkwijze van de Palestijnse terroristen.

Dit was eveneens het geval met de aanhouding in Parijs in november 1972 van de Algerijn , die een verklaring aflegde omtrent de toedracht van de aanslagen op de compressorstations van de Nederlandse Gasunie op 6 februari 1972.

Nederlandse terroristische groeperingen

De reeks aanslagen tegen Philips-vestigingen en Amerikaanse instellingen, waarvoor de verantwoordelijkheid is geclaimd door een Philips-Griekenland-groep en het Revolutionaire Volksverzet Nederland (benamingen voor "illegale" cellen van de Rode Jeugd) is na oktober 1972 door een in samenwerking met de Dienst door de Politie uitgevoerde tegenactie tot staan gekomen.

Begin december 1972 werd zekerheid verkregen omtrent de aanwezigheid van nieuw bommenmateriaal bij leden van de Rode Jeugd. Deze wetenschap, vergaard uit verschillende bronnen, was aangevuld met gegevens verkregen door een intensieve observatie van de voornaamste figuren uit de Rode Jeugd.

Bij een inval van de Politie in de huizen te Eindhoven waarin RJ-leden verbleven werd inderdaad materiaal geschikt voor het vervaardigen van bommen gevonden. Hierbij werd

Lucien van Hoesel gearresteerd. Betrokkene heeft op 29 maart jl in Den Bosch terecht gestaan en werd door de rechtbank tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld. De dreiging van de kant van de RJ is hiermede stellig nog niet bezworen. Mogelijke wraakacties naar aanleiding van de veroordeling van Van Hoesel mogen niet worden uitgesloten. In de komende tijd zal verkrijging van gegevens omtrent de Rode Jeugd een hoge prioriteit blijven behouden.

AFDELING B

Acties aan universiteiten en hogescholen

De plaatselijke studentenvertegenwoordigingen, verenigd in het Landelijk Overleg Orgaan van Grondraadsbesturen (LOG), zijn zich blijven verzetten tegen de medio 1972 aangenomen wet tot verhoging van het collegegeld.

Hun boycotacties worden bemoeilijkt door onderlinge tegenstellingen en door een zekere actie-moeheid.

Deze waren er oorzaak van dat de in november 1972 in Amsterdam gehouden landelijke studentenmanifestatie slechts 700 deelnemers trok.

De op 15 maart in Den Haag georganiseerde studentenmars, waarvoor de organisatoren een deelname van 10.000 personen verwacht hadden, werd een zeer matte manifestatie van slechts 2000 studenten.

De mislukking van deze mars heeft waarschijnlijk het einde ingeluid van de gecoördineerde strijd van de studenten tegen de duizend gulden collegegeld.

Aan de verschillende universiteiten en hogescholen zal de onrust echter nog wel voortduren.

Agitatie in en tegen de krijgsmacht

De Bond van Dienstplichtigen, de zgn. Witte BVD, blijft voortgaan met haar pogingen de "belangenstrijd" van de dienstplichtigen, waarvoor de VVDM zich als "vakbond" inzet, een politiek karakter te geven.

De Witte BVD wil het klassebewustzijn bij de militairen bevorderen, zodanig dat het militaire apparaat ongeschikt wordt gemaakt als instrument van de heersende klasse.

Daarnaast wil de organisatie de militairen na hun dienstdtijd in de strijd tegen het kapitalisme ondersteunen ook in andere sectoren van de maatschappij.

De Witte BVD, die door haar penetraties in de VVDM daarin veel invloed uitoefent, heeft wat haar eigenlijke doelstellingen aangaat nog niet veel succes geboekt.

Dit heeft geleid tot onenigheid over de te volgen weg.

De leidende figuren van de Witte BVD wensen voort te gaan met de "belangenstrijd" via de VVDM. Een vrij sterke oppositie wil zich direkt op de "socialistische strijd" werpen, eventueel samen met andere oppositionele groeperingen.

Trotskisme

In de kleine kring van circa 100 Nederlandse trotskisten en met het trotskisme sympathiserenden bestonden tot voor kort drie groeperingen, te weten:

- de "Nederlandse sectie", die in april 1972 terugkeerde tot het zgn. "Verenigd Secretariaat", de hoofdstroming van de internationale Trotskistische beweging;
- "Revolte", waarvan de kern gevormd werd door een groep uit de Socialistische jeugd (SJ) gezette jongeren;
- een kerngroep in "Proletarisch Links", de vroegere extreem linkse pressiegroep in de PSP die in 1972 uit deze partij werd gezet.

"Revolte" is inmiddels opgeheven. Een gedeelte van de aanhanger van deze groep ging naar de "Nederlandse sectie", die zich thans "Revolutionair Communistische Bond" noemt; een ander deel naar "Proletarisch Links".

De indruk bestaat dat er na jarenlange immobiliteit wat meer beweging in de kring van Nederlandse trotskisten is gekomen. De heraanluiting bij het "Verenigd Secretariaat", dat over enige maanden een wereldcongres belegt, is hierbij van invloed.

1-10-72 / 1-4-73

De verhouding CPN tot Internationaal communistische beweging

Het voorzichtige streven van de CPN van de laatste twee jaren om het sinds de inzet van haar autonomie-politiek in 1963 in internationaal opzicht steeds sterker wordende isolement te verbreken, schijnt het laatste half jaar praktisch te zijn opgegeven. De partij oefende openlijk kritiek op de Duitse DKP en intern op de Belgische CP. Met de Franse PCF is slechts nog een flauw contact overgebleven.

In tegenstelling tot het beleid van de voorgaande jaren kwamen in "De Waarheid" weer een enkele maal tot een aanval op de houding van de CPSU. Hierbij werd duidelijk dat de CPN haar relatie tot Moskou zonder meer ondergeschikt wil maken aan haar binnenlandse politiek, i.c. haar op samenwerking met socialistische gerichte "eenheids-politiek".

De Eenheidspolitiek

Vooraf de eind november j.l. gehouden verkiezingen waren voor de CPN een sterke stimulans om haar gehele naar buiten gerichte activiteit in te zetten voor de "eenheidspolitiek".

Waar dit maar kon, moesten de kaderleden plaatselijk streven naar eenheid met socialistische. In het partijdagblad werd meermalen gewezen op de noodzaak van de vorming van een "arbeiders-regering" door socialistische en communistische.

Teneinde de kiezers duidelijk te maken dat het daarvoor noodzakelijk is de positie van de CPN te versterken, werd kort voor de verkiezingen de propaganda voor de "eenheid" wat afgezwakt en werd het eigen karakter en het program van de partij meer centraal gesteld. Terstond na de verkiezingen werd - mede gezien de door de partij behaalde resultaten - de "eenheidspolitiek" weer met kracht verdedigd.

(De CPN behaalde bij deze verkiezingen voor de Tweede Kamer 329.973 stemmen of 4,5%, tegen 246.569 stemmen of 3,9% in 1971. Haar zeteltal steeg van 6 naar 7.

Deze uitkomsten werden door de partijleiding aangegrepen om de vermoeide werkers van partij en krant nieuwe impulsen te geven. Hoewel tegenover de winst bij de werving van leden en abonnees nog steeds grote verliezen staan, schijnen verlies en winst de laatste tijd tegen elkaar op te wegen.)

Bij het voortduren van de Kabinetsformatie en de toenemende vrees voor afzwakking van het regeringsprogram der linkse partijen worden de "eenheidsgeluiden" in de CPN zwakker. Al zal men bij de presentatie van een "progressief" Kabinet zeker niet tot ondersteuning van een motie van wantrouwen willen komen, toch wordt er meer en meer op gewezen dat de CPN een eventuele

progressieve regering op haar beleid zal beoordelen om daarvan haar steunverlening afhankelijk te stellen.

De "eenheid" in het sociaal-economische vlak wordt door de CPN "ervaren" in de ondersteuning van de acties van het NVV. Door fractievoorzitter Bakker is in de Tweede Kamer en in artikelen in De Waarheid echter wel duidelijk gemaakt dat de CPN in het huidige streven van de vakbeweging naar nivellering een reëel gevaar ziet voor de werkelijke eenheid onder alle werknemers, daar hierdoor het midden en hogere kader in de bedrijven van de arbeiders worden gescheiden. In de nu al geruime tijd durende acties in de bedrijven, waaraan de CPN-leden zeer actief deelnemen, ziet de partij niettemin een goede gelegenheid om de daadwerkelijke eenheid aan de basis tot stand te brengen.

Ook andere acties bv. tegen het optreden van de Verenigde State in Z.O.-Azië en het adopteren van Vietnamese steden door gemeenten in ons land (zoals "Amsterdam helpt Hanoi"), waarvoor de communisten het initiatief namen of die zij krachtig ondersteunen, ziet de partijleiding als bijzondere mogelijkheden voor samenwerking met socialisten en andere bevolkingsgroepen.

De communistische jeugdorganisatie, het A.N.J.V., probeert eveneens op deze basis het contact met andere jongerengroepen tot stand te brengen c.q. te versterken.

De pro-Chinese groeperingen

Van de zes pro-Chinese groeperingen in Nederland heeft de "Socialistische Partij" in de afgelopen periode enige activiteiten van betekenis ontwikkeld. Deze partij, die een voortzetting onder deze nieuwe naam is (sinds het oktobercongres 1971 van de Kommunistische Partij Nederland/marxistisch leninistisch had een actief aandeel in het doen verzenden van grote aantallen protestkaarten inzake Vietnam aan burgers in de Verenigde State. De mantelorganisatie van de Socialistische Partij, de Bond van Huurders en Woningzoekenden, die 15.000 leden zou tellen is in verschillende plaatsen bijzonder actief.

AFDELING C

Sowjet Unie

In Nederland waren de Sowjetrussische inlichtingenactiviteiten, evenals in vorige verslagperiode, gericht op militaire en strategische informatie, waaronder ook ditmaal weer AFCENT en de Rotterdamse havens. Daarnaast was het oogmerk het verkrijgen van wetenschappelijke en technische gegevens, onder meer betreffende het gebruik van laserstralen en de research in wetenschappelijke instituten, verbonden aan Nederlandse technische hogescholen.

Uit verklaringen van de in 1971 in België overgelopen Russische inlichtingenofficier, is gebleken, dat een nieuw gevormd directoraat in de Sowjetrussische militaire inlichtingendienst (GRU) uitsluitend belast is met het af luisteren van de verbindingen in de Westelijke landen. De activiteit richt zich in de eerste plaats op de NAVO-communicatie.

Gezien de gebleken inlichtingenactiviteiten van Russische scheepvaartvertegenwoordigers in ons land, is de wenselijkheid van hun permanente aanwezigheid in ons land aan een nadere

beschouwing onderworpen. Dit heeft er toe geleid, dat na het expireren in december a.s. van de verblijfsvergunning van één van hen, t.w. de Sovfrakhtvertegenwoordiger te Rotterdam, voor deze geen opvolger zal worden toegelaten.

Vastgesteld is, dat de Sowjet-Unie zich niet houdt aan de in het kader van de culturele overeenkomst voorgeschreven procedures voor de uitwisseling van wetenschapsmensen en een groter aantal van hen naar Nederland zendt dan is toegestaan. Derhalve moesten de Nederlandse autoriteiten tot een stringente toezicht op de naleving van de overeenkomst overgaan. Ervaringen, opgedaan met Sowjet en andere Oosteuropese stagiair hebben in wetenschapskringen h.t.l. reeds enige malen het vermoeden doen ontstaan, dat zij opdrachten uitvoeren voor de inlichtingendienst van het land dat hen uitzond.

Het wekelijks verschijnende Informatiebulletin van de Sowjet-russische Ambassade, samengesteld door medewerkers van het Sowjetpersbureau APN/Novosti, is sedert januari qua omvang verdubbeld. In verband hiermede heeft de Ambassade twee Nederlandse werkkrachten aangetrokken. De oplage van het kosteloos verspreide blad werd eveneens aanzienlijk vergroot; verzending vindt onder meer plaats naar een 60-tal bibliotheken in den lande.

In 1970 heeft de Sowjet-Unie een geplande uitwisseling van radioprogramma's tussen Nederlandse en Russische steden na één uitzending afgelast. Dit hield verband met de te kritische vraagstelling aan Nederlandse zijde over de discriminatie van de Joden in de Sowjet-Unie. De uitwisseling zal thans echter worden hervat. Hierover zijn besprekingen gaande tussen de steden Rotterdam en Leningrad.

Het 25-jarig bestaan van de Vereniging Nederland - U.S.S.R. is met steun van de Sowjetrussische Ambassade met een groot-scheepse Sowjetmanifestatie op propagandistisch gebied - w.o. medewerking van een balletgroep, circusartisten, musici en turners - gevierd.

De restauratie van de bij de bomaanslag op 15 april 1971 ernstig beschadigde gebouwen van de Sowjetrussische Handelsdelegatie op het Museumplein te Amsterdam is voltooid. Een van deze panden, no. 15 was reeds Russisch eigendom; het tweede, no. 13, is inmiddels ook door de Sowjet-Unie aangekocht.

Duitse Democratische Republiek

Van 27 t/m 29 december 1972 vonden te 's-Gravenhage onderhandelingen plaats over de wederzijdse erkenning van Nederland en de DDR.

Daarbij werd overeengekomen, dat in de loop van het jaar 1973 de "Vertretung der Kammer für Aussenhandel der DDR in den Niederlanden" te Amsterdam naar 's-Gravenhage zal worden overgeplaatst, alwaar zij een integrerend deel dient te gaan vormen van de Ambassade der DDR.

Op 10 januari 1973 werd de ambassade voorlopig gevestigd op het adres van de Spiegelstraat 5, alhier. Naar een definitieve vestiging wordt nog gezocht.

De voorlopige personeelsbezetting bestaat thans uit de chargé d'affaires (het vroegere hoofd van de "Vertretung" te Amsterdam.

drie diplomaten en vier medewerkers van de "handels-politieke" afdeling.

Inmiddels verleende het Ministerie van Buitenlandse Zaken agrément voor de benoeming van de Oostduitser Klaus Wolf tot ambassadeur van de DDR te 's-Gravenhage.

De Oostduitse inlichtingendiensten ontplooiden de gebruikelijke activiteit met daarbij het accent op de AFCENT-vestiging.

Ook vond in verslagperiode een aantal zgn. derde land ontmoetingen in Nederland plaats tussen een Westduitser, een agent van een communistische inlichtingendienst en diens opdrachtgever, de betreffende inlichtingenofficier.

Drie Oostduitse onderdanen trachtten naar Nederland te vluchten teneinde zich bij Nederlandse "geliefden" te voegen. Een van deze pogingen mislukte. Ten aanzien van een geslaagde "vlucht" is inmiddels de ernstige verdenking gerezen, dat deze met medeweten van de Oostduitse inlichtingendienst werd ondernomen.

De overige Europese communistische landen

De Oosteuropese stagiairs bij Nederlandse wetenschappelijke instellingen blijken steeds vaker ingeschakeld te zijn bij de activiteiten van de inlichtingendiensten van hun land van herkomst. In verslagperiode trachtten - zij het tevergeefs - een Poolse en Tsjechoslowaakse stagiair voor studie geplaatst te worden op kwetsbare objecten, w.o. het medisch-biologisch laboratorium van R.V.O. - T.N.O..

Behalve voor het verschaffen van gegevens van wetenschappelijke en technische aard worden deze stagiairs ook gebruikt voor het rapporteren over de stemming onder Nederlandse studenten b.v. ten aanzien van de verhoging van het collegegeld, het communisme de Sowjet-politiek, etc..

De Poolse, Tsjechoslowaakse en Bulgaarse inlichtingenofficiëren ontplooiën veel activiteit in kringen van de uit deze landen afkomstige emigranten. Zij bieden de voor hun doeleinden van waarde zijnde personen - die inmiddels Nederlander werden - de mogelijkheid om tegen een gereduceerd tarief visa voor een bezoek aan hun land van herkomst te verkrijgen.

Weinig coöperatieve emigranten daarentegen bedreigen zij met de mededeling dat deze in het vervolg geen visum meer voor familiebezoek zal worden verstrekt.

Op 17 maart j.l. werd een 3e secretaris van de Tsjechoslowaakse Ambassade (tevens militair inlichtingenofficier), door de Haagse politie aangehouden wegens het rijden onder invloed. Bij de aanhouding verzette hij zich zo hevig, dat assistentie moest worden ingeroepen en enkele politiemannen licht gewond raakten. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de Tsjechoslowaakse Ambassadeur hierover onderhouden.

Door Roemenië is toestemming verzocht - en verkregen - tot vestiging in Nederland van een vertegenwoordiger van de Roemeense staatsluchtvaartmaatschappij "TAROM". Deze maatschappij ressorteert onder het Roemeense Ministerie van Defensie. Dat deze vertegenwoordiger militaire inlichtingenactiviteit zal gaan bedrijven in Nederland, lijkt niet uitgesloten. Van Roemeense zijde bleek belangstelling voor militaire objecten o.m. in januari j.l. toen de dienstauto van de Roemeense Ambassadeur werd aangetroffen op een weg binnen het militaire oefenterrein "De Harskamp".

Uit onlangs ontvangen verklaringen van een Joegoslavische, die in de jaren 1969 en 1970 als dienstbode werkzaam was bij de Nederlandse militair attaché te Belgrado, blijkt dat zij - in opdracht van de Joegoslavische inlichtingendienst - over de post van haar werkgever en diens gasten inlichtingen verschaftte en - tijdens zijn afwezigheid - de post ter inzage gaf aan functionarissen van die dienst. Ook stelde zij hen in staat af luisterapparatuur in de woning van de militair attaché aan te brengen.

Chinese volksrepubliek

De eerste ambassadeur van de Chinese Volksrepubliek in Nederland, , arriveerde op 3 november 1972 in Nederland. Tegelijkertijd arriveerde een Handelsraad, kort daarop gevolgd door 2 handelsfunctionarissen. De Chinese handelsvertegenwoordiging is thans gevestigd in het pand Willem Lodewijklaan 8, alhier.

Er werden twee visa verstrekt voor nieuwe medewerkers van de vertegenwoordiging. Een derde aanvraag is inmiddels eveneens ingewilligd. In verband met het op ambassadeniveau brengen van de diplomatieke betrekkingen met de Volksrepubliek China overweegt men bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, aan de numerus clausus van de Chinese vertegenwoordiging een geringe uitbreiding te geven.

Diverse Chinese handelsdelegaties bezochten in verslagperiode ons land. De belangrijkste delegatie stond onder leiding van de Chinese Minister van Handel PAI Hsiang-kuo.

Van het isolement, waarin de Chinese vertegenwoordiging jarenlang verkeerde, is thans geen sprake meer. De Ambassadeur neemt actief deel aan het diplomatieke verkeer en de handelsfunctionarissen bezoeken veelvuldig hun Nederlandse zakenrelaties. Sedert januari geeft de ambassade een in het Nederlands gesteld Informatie Bulletin uit, dat duidelijk beoogt belangstelling op te wekken voor de Chinese Volksrepubliek.

Het contact met en de contrôle op de Overzee Chinezen werd ook in verslagperiode geïntensiveerd. Onder meer stelt de ambassade regelmatig voor propaganda-doeleinden films ter beschikking van de vereniging "OU HAI" te Amsterdam.

Zuid-Molukkers

De belangrijkste gebeurtenis in de Zuidmolukse gemeenschap was de oprichting van twee nieuwe jongerenorganisaties.

Pro-Indonesië gezinde jongeren verenigden zich in de Angkatan Pemuda Indonesia Maluku (= bundeling van indonesische jongeren van molukse origine), die zich ten doel stelt belangstelling te wekken voor - en bij te dragen tot - de sociale en economische opbouw van deze eilanden.

De door deze groep, met steun van de Indonesische Ambassade ontplooidde activiteiten, worden in R.M.S.-kringen met argwaan gevolgd. Zij worden beschouwd als een ondermijning van de beweging voor een Republiek der Zuid-Molukken. Jongeren van de Badan Persatuan R.M.S. hebben dan ook de Pemuda Masjarakat R.M.S. (Jongerenfront van de R.M.S.) opgericht om een front te vormen tegen deze activiteiten.

Pemuda Masjarakat R.M.S. verlangt van de Nederlandse Regering, dat zij de activiteiten van de Indonesische Ambassade verbiedt en voorts aandacht schenkt aan de zgn. "onvervulde" wensen van

de Molukkers, t.w. inspraak in het ten aanzien van hen gevoerde beleid, erkenning van de rechtmatigheid van het R.M.S.-streven en regeling van de rechtspositie. In dit Jongerenfront zijn stemmen opgegaan, die pleiten voor harde, eventueel gewelddadige acties wanneer aan deze wensen geen gevolg wordt gegeven. Hoewel als gevolg van deze ontwikkeling in de huidige situatie het gevaar voor dergelijke acties niet uitgesloten is, zijn er geen indicaties dat daartoe concrete plannen bestaan.

AFDELING D

Bedrijven

De ministeriële Beschikking van 19 augustus 1950, nr. 1041, waarbij de mogelijkheid werd geopend om met beveiligingstaken belaste personeelsleden van vitale en kwetsbare bedrijven werkzaamheden ten behoeve van de B.V.D. te doen verrichten, is met ingang van 1 januari 1973 ingetrokken. Daarmee kwam een einde aan het systeem van de z.g. onbezoldigde B.V.D.-ambtenaren.

Met enkele, daarvoor in aanmerking komende, bedrijven werd overleg gepleegd inzake te nemen beveiligingsmaatregelen met het oog op eventuele terroristische sabotageacties.

Bijzondere aandacht werd besteed aan die bedrijven, die geclassificeerde opdrachten voor het Ministerie van Defensie uitvoeren. Dit geschiedde in samenwerking met de betrokken militaire inlichtingendienst.

Veiligheidsonderzoeken

Ook in dit semester werden in de sector van de burgerlijke overheid geen bezwaarschriften ingevolge de Beschikking Antecedentenonderzoeken ingediend.

AFDELING E

Vertaal- en uitwerkcapaciteiten

De personeelsbezetting van de vertaaleenheid voor Oosteuropese talen blijft voortdurend de aandacht van de afdelingsleiding vragen.

De interne opleiding spreekvaardigheid in het Pools belooft binnen afzienbare tijd de eerste vruchten af te werpen.

De plannen om ook opleidingen aan te vangen in enige andere Oosteuropese talen konden nog niet worden gerealiseerd.

Opleiding en vorming

Naast het gebruikelijke aantal basis- en specialistenopleidingen moest ten behoeve van nieuwe medewerkers van de Dienst een extra basiscursus worden ingelast.

Door vertraging in de herstelwerkzaamheden kon het nieuwe gebouw nog niet in gebruik genomen worden. Hierdoor konden minder cursisten worden geplaatst dan gezien de achterstand bij de opleiding wenselijk zou zijn.

Door verschillende docenten werd medewerking verleend aan cursussen van de politie en van de strijdkrachten.

Het hoofd van de opleiding van de Engelse veiligheidsdienst bracht een studiebezoek van twee dagen aan de opleidingssectie.

Observatie

Een belangrijk gedeelte van het potentieel werd - verschillende malen in nauwe samenwerking met de politie - ingezet om informatie in te winnen omtrent de bewegingen van leden van terroristische groeperingen, die, gezien hun politieke opstelling, verdacht worden tot gewelddaden in staat te zijn. Het was daardoor onvermijdelijk, dat - na overleg met de betrokken afdeling - de werkzaamheden ten behoeve van de contra-spionage tijdelijk werden verminderd.

Personeelonderzoeken

Door de samenloop van een door personeelsverloop ontstaan tekort aan mankracht en een gelijktijdige sterke toename van het aantal aanvragen voor personeelonderzoeken werden aan de onderzoekingssectie in de afgelopen periode hoge eisen gesteld. Het ziet er echter naar uit, dat het personeelstekort in de komende maanden zal kunnen worden opgeheven.

AFDELING ACD

Voortgang automatiseringsproject

De inmiddels geïnstalleerde stuurgroep, waarvan het voorzitterschap wordt bekleed door het Hoofd van de Dienst, besteedde onder meer aandacht aan:

- de apparatuur die voor de conversie zal worden gebruikt.

Geadviseerd door de Directie Overheidsorganisatie en -automatisering en de Rijkskantoormachinecentrale onderzocht de interne werkgroep conversie de onderscheiden mogelijkheden van nieuwe apparatuur voor de primaire vastlegging van gegevens. Hetgeen drie bedrijven op dit gebied (IBM, Philips en MDS) konden aanbieden werd aan een gedetailleerd onderzoek onderworpen. De goede door Philips geïmporteerde apparatuur, waarvan de aanschaffing ook uit beveiligings oogpunt de voorkeur verdiende, kwam uiteindelijk niet in aanmerking door het ontbreken van de vereiste programmatuurvoorzieningen.

De mogelijkheden van de IBM-apparatuur bleken te beperkt, zodat uiteindelijk door de stuurgroep de keus werd bepaald op hetgeen de MDS te bieden heeft. De gekozen configuratie heeft het belangrijkste voordeel dat de projecten die lopen op de reeds bij de Dienst aanwezige conventionele ponskaartapparatuur in een vroegtijdig stadium kunnen worden ondergebracht bij het MDS-systeem. De huur van de ponskaartverwerkende machines kan dan worden opgezegd.

- de reservering van plaatsruimte voor de computer en de daaraan verbonden beveiligingsproblematiek.

Mede op grond van aanbevelingen van de dienstwerkgroep computerbeveiliging werd door de stuurgroep besloten in het souterrain ruimte te reserveren voor de installatie van de computer. Een diepgaand onderzoek wordt ingesteld naar de beveiligingsmaatregelen die noodzakelijk zijn, zowel ter bescherming van opgeslagen informatie als ter voorkoming van het door straling waarneembaar worden van gegevens buiten het gebouw.

AFDELING PERSONEEL EN ORGANISATIE

Ten gevolge van de door ziekte en andere oorzaken ontstane onderbezetting slaagde de afdeling er ternauwernood in de lopende zaken af te doen.

Bij de personeelswerwing nam het aanbod van de in vakante functies geïnteresseerden over de gehele linie toe.

Het aantal aanstellingen hield echter met dit toegenomen aanbod geen gelijke tred.

Het grotere aantal sollicitaties bracht meer aanvragen voor selectie-onderzoeken door de RPD en het eigen rechteam met zich. Aangezien de RPD en het eigen team hiervoor niet meer personeel ter beschikking konden stellen ging de afwikkeling van de sollicitaties langer duren. Dit had tot gevolg dat meer reflectanten dan voorheen hun sollicitaties introkken, veelal omdat zij reeds een andere werkring hadden aanvaard.

Met het oog op de invoering van de automatisering bij de Dienst moeten tegen het eind van het jaar twintig conversie-typistes worden aangetrokken. Gezien het geringe aanbod van typistes zal dit geen gemakkelijke opgave zijn.

Enkele gegevens ontleend aan de personeelsadministratie zijn in de bijlage opgenomen.

Bijlage Panorama 1 oktober 1972 tot 1 april 1973

<u>Overleden:</u>	- Vervoersbeambte A - 22-10-1972 (56 jaar)	
	- Hoofdambtenaar 5e kl.- 9-12-1972 (51 jaar)	
	- Hoofdambtenaar i.a.d.- 26-3-1973 (56 jaar)	
	2e kl.	
<u>Uit dienst:</u>	16 mannen	12 vrouwen
flo	12 (3 hogere, 8 middelbare en 1 lagere ambtenaar)	3 (lagere ambtenaren)
op verzoek	4 (1 hogere, 1 middelbare en 2 lagere ambtenaren)	9 (1 middelbare en 8 lagere ambtenaren, w.o. 5 typistes)
<u>In dienst :</u>	11 mannen	5 vrouwen
waarvan	3 stagiairs	1 uitwerkster
	1 codeur	1 codeur
	1 huishoudelijke dienst	1 administratieve medewerkster
	1 chef werkplaats	2 typistes
	1 redacteur	
	2 telegrafisten	
	1 radiomonteur	
	1 chauffeur	

Hiervan aangetrokken 6 personeelsleden door tussenkomst van reeds in dienst zijnde personen, c.q. dienstrelaties en 10 door advertenties.

Gedeeltelijke dagtaak: 36 vrouwen (waarvan 4 ongehuwd)

Tegemoetkoming 5% ziektekostenregeling:

9 personeelsleden (1 hogere, 4 middelbare en 4 lagere ambtenaren)